

The Lithuanian Dialects at the Beginning of the 21st Century: Looking for New ways of Research

**Asta Leskauskaitė
(Lithuania)**

VIIth Congress of Dialectology and Geolinguistics
Vienna, 23rd–28th July 2012

Lithuanian Dialects

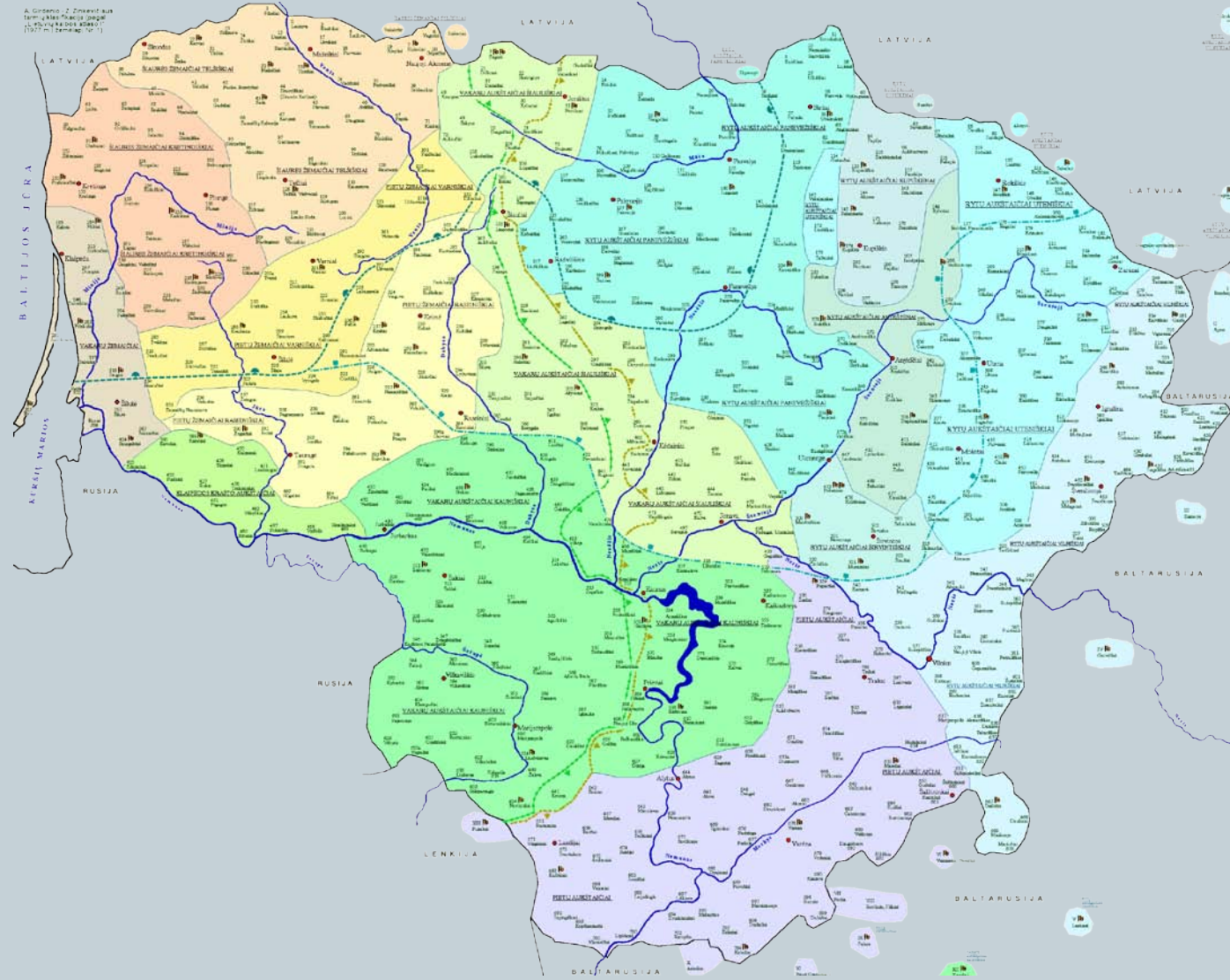

The project “Modern Research of Geolinguistics in Lithuania: The Optimisation of the Network of Points and Interactive Spread of Dialectal Information” started in 2011.

One of the main goals of the project is to record the state of the Lithuanian dialects and subdialects at the beginning of the twenty-first century and describe them on the basis of common research methods employed in sociolinguistics and geolinguistics.

During the implementation of the project (2011–2014) it is planned to check and evaluate over 700 points in Lithuania and outside its borders.

LKA Items List

Material collected during the implementation of the project

- Sociolinguistic questionnaires (respondent's questionnaire, point questionnaire, list of the point material, etc.)
- Dialectal and non-dialectal audio recordings
- Entries from civil registration records, entries from church and other archival registration books, inscriptions on tombstones
- Collections of folklore and fiction
- Letters, diaries, memoirs
- Press
- Photos, video films

Sociolinguistic Questionnaire of the Point

Lietuvių kalbos instituto vykdomas	
Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas	
projektas: Šiuolaikiniai geolinguistikos tyrimai Lietuvoje: punkty tinklo optimizacija ir interaktyvioji tarmės informacijos sklaida	
Projekto kodas Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028	
2 dokumentas	
Nr.	_____ (nepildyti)
SOCIOLINGVISTINIS	
LKA PUNKTO _____	Nr. _____ (pagal LKA numeraciją)
KLAUSIMYNAS	
Užpildė:	_____
Dalyvavo tiriant:	_____
Data:	_____
PUNKTO PAVADINIMAS	
TIRTA (-OS) PUNKTO VIETOVĖ (-ĖS)	
Tirta (-ų) vietovė (-ių) pavadinimas (-ai)	
Tirta (-ų) vietovė (-ių) pavadinimo (-ų) liaudies žinios	
PUNKTO STATUSAS	
Miestas (daugiau kaip 3000 gyventojų)	
Miestas (mažiau kaip 3000 gyventojų)	
Miestelis (500-3000 gyventojų)	
Paštinys	
Kaimas	
Tarybinių laukų gyvenvietė	
Vienkiemiai (iki 20 sodybų)	
Ne gyvenama vietovė	
PUNKTAS URBANISTINIŲ KONTAKTŲ POŽIŪRIU	
Šis būdovietis (rašyti)	~ km
Šis seniūnijos (rašyti)	~ km
Šis rajono centras (rašyti)	~ km
Šis miesto (rašyti)	~ km

3. PUNKTO SOCIALINĖ CHARAKTERISTIKA					
administracijos centras (seidūnia ar turgus)	TAIP	(rašyti)			NE
parduotuvė	TAIP	NE	DAUGIAU NEI VIENA		
užsėiga (kavinė, baras, restoranas)	TAIP	NE	DAUGIAU NEI VIENA		
vaistinė	TAIP	NE	DAUGIAU NEI VIENA		
paštas	TAIP	NE	DAUGIAU NEI VIENA		
biblioteka	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
muziejus	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
kultūros namai (bendruomenės centras)	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
mokeyla	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
bažnyčia	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
kiti maldos namai	TAIP	(rašyti)		NE	(rašyti)
kapinės	TAIP	NE	DAUGIAU NEI VIENA		
vietos istorinis žurnalas	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
veles radijas, TV	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
interneto svetainė	TAIP	(rašyti)		NE	DAUGIAU NEI VIENA
kiti		(rašyti)			
6. PAVELDAS					
architektūros (dvaras, malūnas, parduotuvė, kavinė ir kt.)	TAIP	NE			
dailės (skulptūra, paveikslas ir kt.)	TAIP	NE			
gamtos (akmuo, medis, gamtos vaizdas ir kt.)	TAIP				
įstatymai (pilis, pilakalnis, šventvietė, kėlnų grinda, šymais šimo gaus gimtinė ir kt.)	TAIP	NE			
etno grafinis (kalendorinių šventių, darbų ar šeimų papročiai, maisto gamybos ir kt.)	TAIP				
mitologinis (vandenų telkinis, slėnis, kalno ar miško vardo mitologinė kilmė ir kt.)	TAIP	NE			
religinis (šventos vietos, atšaidai ir kt.)	TAIP	NE			
gyvenimo kalbos vardynas:					
vieto vardžiai, vandenų vardžiai	TAIP	(rašyti)			NE
vardai, pavardės	TAIP	(rašyti)			NE
pravarės	TAIP	(rašyti)			NE
kiti	TAIP	(rašyti)			NE
rašytinis paveldas:					
šraifai iš registracijos dokumentų	TAIP	(rašyti)			NE
antkapinių užrašai	TAIP	(rašyti)			NE
dainų, ešeraičių, atsiminimų	TAIP	(rašyti)			NE
kiti	TAIP	(rašyti)			NE
kitas paveldas (rašyti)					
7. ŽODINĖ KULTŪROS TRADICIJA					
meninė patvirtinta terminų (vėtinė kalba)					

Main Questions

- Location of the point researched
- Administrative point status
- Point from the urban contact viewpoint
- Social characteristics of the point
- Heritage
- Tradition of spoken language
- Local residents
- Newcomers
- Reasons for the change of the point
- Vitality of the dialect
- Vitality of the point

Sociolinguistic Respondent's Questionnaire

Lietuvių kalbos instituto vykdomas

Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas

projektas *Šiuolaikiniai geolingvistikos tyrimai Lietuvoje: punktų tinklo optimizacija ir interaktyvioji terminės informacijos sklaida*

Projekto kodas Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028

3 dokumentas

Nr. _____ (nepildyti)

SOCIOLINGVISTINIS

LKA PUNKTO _____ Duzmenys _____ Nr. 631a _____ (pagal LKA numeraciją)

PATEIKĖJO Nr. 1 (tamse punkte) KLAUSIMYNAS

Užpildė: _____ Asta Leskauskaitė _____

Dalyvavo tiriant: _____

Data: _____ 2011-06-12 _____

1.	Vardas(-ai)	_____ Konstantinas _____ (dokumentuose) _____ Konstantinas _____ (kaip vadina dabar) _____ Kostas _____ (kaip vadindavo mažą)
2.	Pavardė(s)	_____ Trepuila _____ (dabartinė pavardė) _____ (prieš santuoką ar buvusį)
3.	Gimimo metai	_____ 1933 m. _____
4.	Gimimo vieta	_____ Kaniūkų k. _____ (kaimas) _____ Onuškio parapija _____ (parapija) _____ _____ (apylinkė, seniūnija) _____ Onuškio valsčius, Trakų apskritis _____ (rajonas arba miestelis, miestas)
5.	Dabartinė gyvenamoji vieta	_____ Duzmenys _____ (kaimas) _____ Duzmenų _____ (parapija) _____ Onuškio seniūnija _____ (apylinkė, seniūnija) _____ Trakų rajonas _____ (rajonas arba miestelis, miestas)

6. Gyvenimo dabartinėje gyvenamojoje vietoje pastovumas	punkto teritorijoje gyvenama nuolat ☐				
	ne punkto teritorijoje gyventa ne ilgiau kaip 3 metus ☐				
	<i>(miestas, miestas (j) ir rajonas, jei kitur – šalį) / (jei Lietuvoje – nurodyti kaimą)</i>				
	<i>(miestas, miestas (j) ir rajonas, jei kitur – šalį) / (jei Lietuvoje – nurodyti kaimą)</i>				
ne punkto teritorijoje gyventa 6–10 metų ☒					
<i>(miestas, miestas (j) ir rajonas, jei kitur – šalį) / (jei Lietuvoje – nurodyti kaimą)</i>					
7. Tautybė					
7.1. Oficialioji dokumentuose	lietuvis ☒	kita (rašyti) ☐			
7.2. Pagal savimonę	lietuvis ☒	kita (rašyti) ☐			
8. Sutuoktinio tautybė					
8.1. Oficialioji dokumentuose	lietuvis ☒	kita (rašyti) ☐			
8.2. Pagal savimonę	lietuvis ☒	kita (rašyti) ☐			
9. Bendravimo kalba šeimoje					
Su sutuoktiniu	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su vaikais	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su vaikaisiais	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su tėvu	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su motina	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su broliais, seserimis	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su seneliu (tėvo)	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su močiute (tėvo)	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su seneliu (motinos)	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Su močiute (motinos)	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
10. Įprastasis kalbos vartojimas					
Galvoja	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Skaityuoja	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
Bendravia su gyvūnais	tarmiškai (vietinė kalba) ☒	lietuvių bendrine ☐	kita kalba (rašyti) ☐		
11. Kalbų mokėjimas					
		Supranta	kalba	Skaito	Rašo
11.1. Gimtoji (-osios) kalba (-os)	lietuvių	☐	☒	☐	☐
	kita (-os) (rašyti)	☐	☐	☐	☐
11.2. Kitos kalbos	rusų	☒	☐	☐	☐
	lietuvių	☐	☐	☐	☐

Main Questions

- Name, surname
- Year of birth
- Place of birth
- Present place of residence
- Nationality
- Spouse's nationality
- Language used by the family
- Language used every day
- Knowledge of other languages
- Occupation

- Language of learning
- Activity
- Language used in public
- Language used with neighbours
- Language of religion, etc.

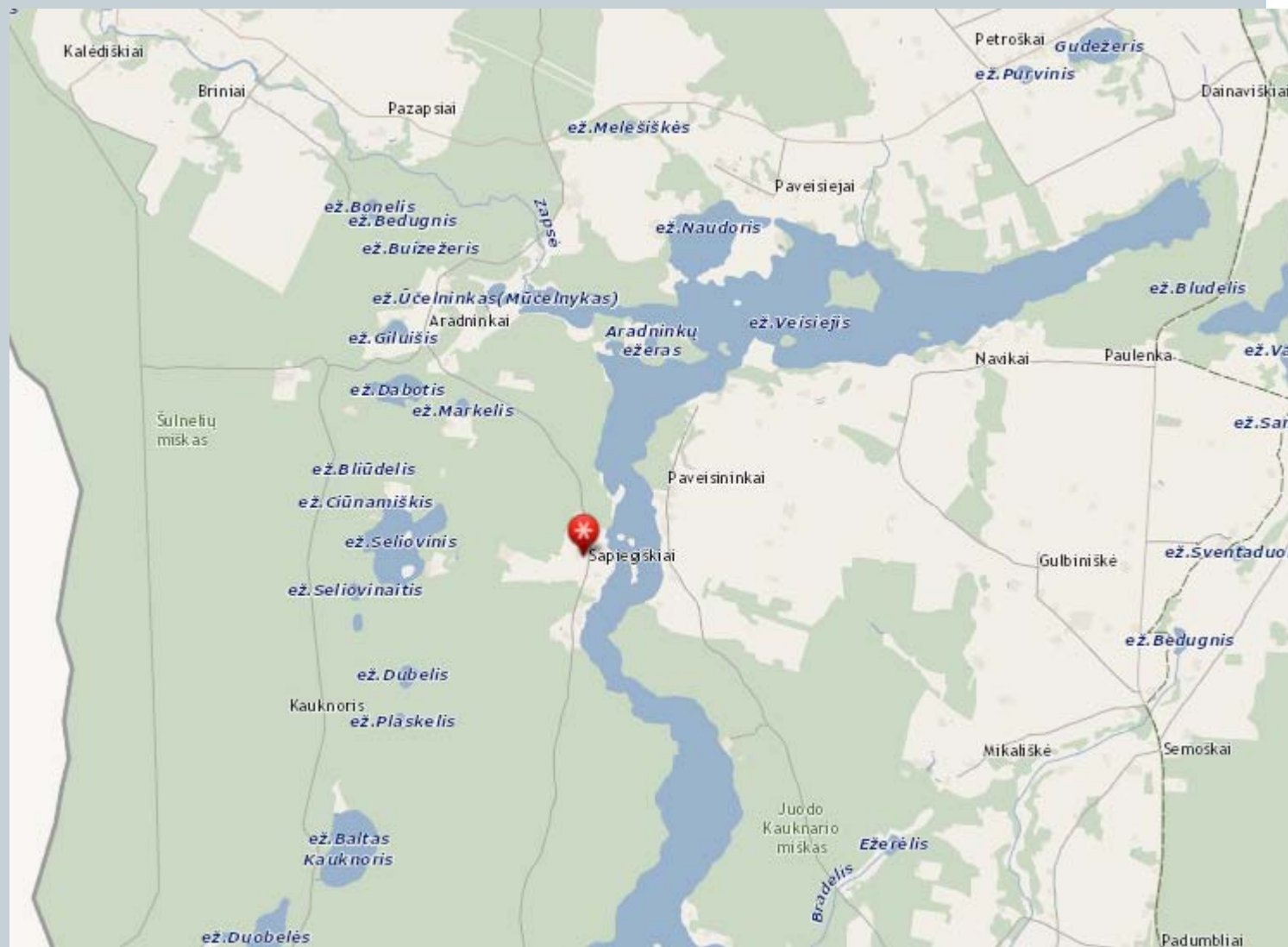
Dialectal Characteristics of the Point's Audio Recording

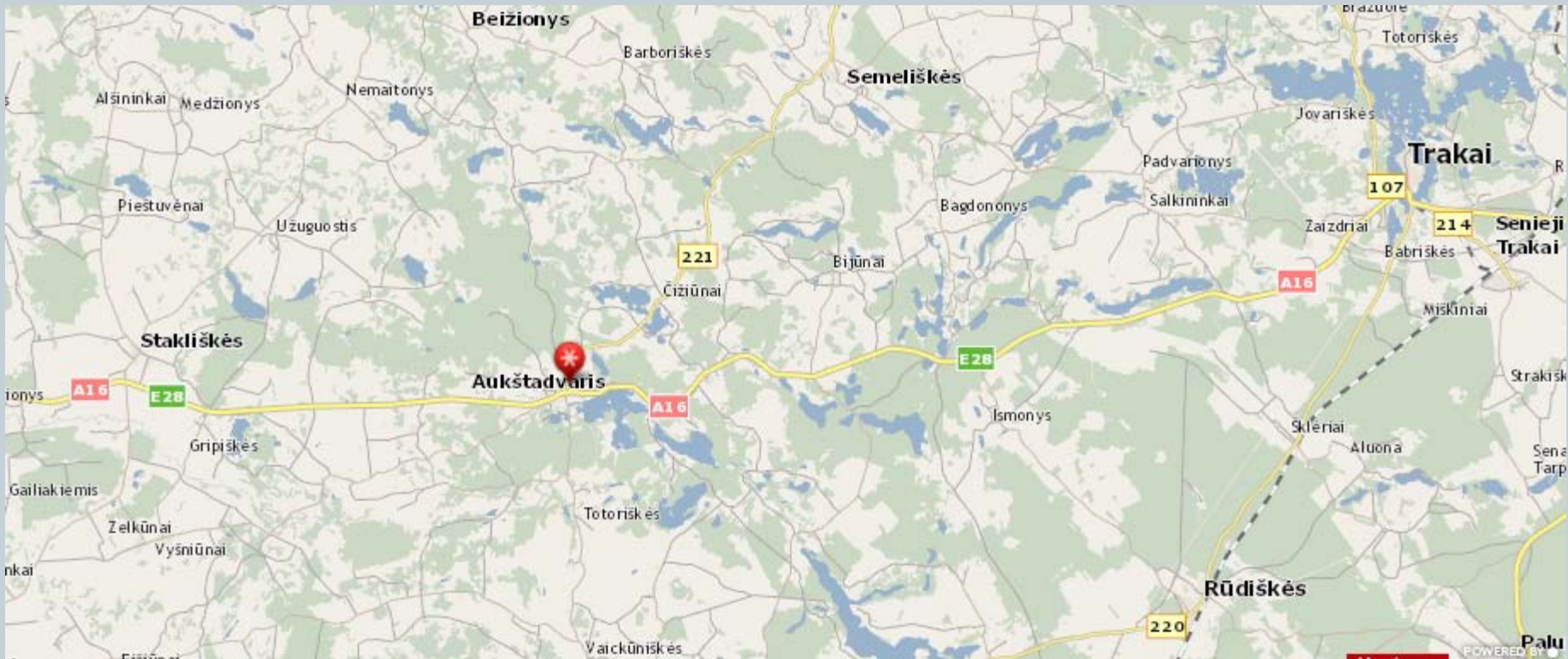

  					
Lietuvių kalbos instituto vykdomas Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas projektas Šiuolaikiniai geolinguistikos tyrimai Lietuvoje: punktų tinklo optimizacija ir interaktyvioji tarminės informacijos sklaida Projekto kodas Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028					
4 dokumentas					
Nr. _____	(nepildyti)				
PIETŲ AUKŠTAIČIŲ GARSO ĮRAŠO SKIRIAMŲJŲ YPATYBIŲ KLAUSIMYNAS					
LKA PUNKTO _____ Nr. _____	(pagal LKA numeraciją)				
PATEIKĖJO Nr. _____ (tame punkte) KLAUSIMYNAS					
Pateikėjo vardas, pavardė: _____					
Pateikėjo gimimo metai: _____					
Pateikėjo gyvenamoji vieta: _____					
Užpildė: _____					
Dalyvavo tiriant: _____					
Data: _____					
Kaip atliepiami kirčiuoti bendrinės kalbos dvibalsiai ie, uo ?					
ie, uo	visada	vidutiniškai	retai		
kitas	visada	vidutiniškai	retai		
Kaip atliepiami bendrinės kalbos nosiniai balsiai e, q ?					
e, i (vairaus ilgumo)	visada	vidutiniškai	retai		
e, q (vairaus ilgumo)	visada	vidutiniškai	retai		
kitas	visada	vidutiniškai	retai		
Kaip atliepiami bendrinės kalbos dvigarsiai em, em, an, am?					
em, em, an, am	visada	vidutiniškai	retai		
kitas	visada	vidutiniškai	retai		
© Lietuvių kalbos institutas © Filma Baldienė, Asta Lesauskaitė, Daiva Vainienė					

Difficulties

- Readiness of the researchers to do the work
- Search for informants
- State of the point researched and prognosis for its development
- Analysis of the audio recordings from the point of view of the dialect and subdialect, etc.

The most difficult to research are the points

- a) where several languages are spoken;
- b) those that are on the margins of the area of the dialect/subdialect;
- c) those outside the Lithuanian borders;
- d) those whose social, cultural and economic importance has greatly decreased.

Based on the material collected several preliminary conclusions can be drawn:

- Several points have disappeared already or are disappearing fact; in some cases it will not be possible to transfer them to another location;
- Some points are mixed;
- In the points with the status of little towns and towns, conditions for survival of the local dialects are less favourable;

- People of the oldest generation have best preserved the dialect; the young generation uses a half-dialect or standard language;
- Nowadays changes on the linguistic map of the dialects are mostly prompted by the demographic situation, great internal migration and emigration, and more intensive contacts between the dialects.

The results of the practical work done by the project researchers demonstrate that since the mid-20th century when material was gathered for the Atlas of the Lithuanian Language the linguistic map of Lithuania has undergone great changes. Over several decades not only the boundaries of the areas of dialects and subdialects have changed, but also the area of their usage and the attitude of the language users, new phonetic and morphologic and other peculiarities are appearing and have appeared. Therefore it is not suitable at all to speak about the traditional dialects.

Code of the project VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028

More about this project see
<http://www.tarmes.lt>

VIIth Congress of Dialectology and Geolinguistics
Vienna, 23rd–28th July 2012

Thank you for attention!

VIIth Congress of Dialectology and Geolinguistics
Vienna, 23rd–28th July 2012